Innovatie op Schouwen-Duiveland: dubbele drainage redt boeren van droogte

Eric Holm - 12 februari 2025

Een proef met dubbele drainage om zout en zoet water te scheiden, blijkt volgens de gemeente Schouwen-Duiveland en de deelnemende boeren een succes. Het zoute water wordt via een put afgevoerd naar de sloot en het zoete water wordt via een andere put opgevangen in bassins en gebruikt om het land in droge periodes te beregenen.

(Zie voor filmpje van Omroep Zeeland over dubbele drainage het nieuwsitem online: https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/17184968/innovatie-op-schouwen-duiveland-dubbele-drainage-redt-boeren-van-droogte)

Door de verzilting en steeds extremere weersomstandigheden heeft de agrarische sector op het eiland het steeds zwaarder. De beschikbaarheid van voldoende zoet water is dus van levensbelang voor de boeren. Volgens wethouder Kees Poortvliet hebben de boeren op het eiland veel overlast van periodes van droogte. "Kijk maar bijvoorbeeld naar 2018. Toen viel er nagenoeg geen regen en mislukte de uienoogst compleet. De boeren krijgen nu een kans door de proeven die door Living Lab zijn uitgevoerd om te zorgen dat ze in tijden van droogte toch kunnen beschikken over zoet water en hun gewassen kunnen beregenen. En dat is natuurlijk heel erg fijn."

We moeten er zuinig op zijn
Als het aan Poortvliet ligt dan wordt deze proef voortgezet en komen er meerdere proefvelden op het eiland die voorzien zijn van dubbele drainage. "Want het is natuurlijk heel belangrijk voor agrarisch Schouwen-Duiveland. Het eiland heeft enorm veel vruchtbare kleigronden die belangrijk zijn voor de voedselvoorziening en daar moeten we zuinig op zijn. En door die dubbele drainage en de bassins kunnen de boeren nu een stap maken. En dat vindt de gemeente erg belangrijk."

Opvolging is belangrijk
Dit soort proeven leveren volgens Poortvliet ook een positieve bijdrage aan het bestaansrecht voor boeren op het eiland. "In de loop der jaren zijn er best veel boerenbedrijven verdwenen en dat is natuurlijk erg jammer. Het doet namelijk ook iets met de omgeving, met het platteland. Een belangrijke doelstelling van de gemeente is dat het eiland met zijn mooie boerenbedrijven, zo moet blijven, ook voor eventuele opvolging."

Dit is wat mij betreft dé oplossing tegen verzilting
Leonard dan Hartog – akkerbouwer

Volgens Leonard den Hartog, één van de deelnemende boeren, is dubbele drainage dé oplossing voor lager gelegen gebieden die last hebben van verzilting. "Niet alleen hier op het eiland, maar in heel Nederland. En ik denk ook in de rest van de wereld. Omdat ze in principe in alle delta's van de wereld tegen de dezelfde problematiek aanlopen, zou deze techniek ook daar toegepast kunnen worden. En natuurlijk blijven het individuele oplossingen en zal elke boer zelf moeten onderzoeken op welke manier dit concept het beste binnen het bedrijf past."

Het is een kostbare zaak
Den Hartog steekt niet onder stoelen of banken dat aanleg van dubbele drainage een kostbare zaak is. "Als bedrijf alleen had ik dit niet voor elkaar gekregen", zegt Den Hartog. "Ik ben dus erg blij dat we dit samen met de gemeente Schouwen-Duiveland hebben kunnen realiseren met financiering van Europese subsidie." Maar ondanks dat deze proef is afgerond, hoopt Den Hartog dat het niet stopt. "Ik ben tevreden, de proef is geslaagd, maar er zijn nog wel een aantal vragen waar we antwoord op willen en daar is verder onderzoek voor nodig."

De putten waar het zoute en zoete water wordt opgeslagen
© Living Lab Schouwen-Duiveland

Wat is Living Lab Schouwen-Duiveland?
De netwerkorganisatie Living Lab Schouwen-Duiveland wil nieuwe oplossingen vinden voor complexe uitdagingen op gebied van water, voedsel, onderwijs en bestuur. Het doel van Living Lab Schouwen-Duiveland is te werken aan innovatieve oplossingen in de praktijk en deze te testen. In projecten brengt het Living Lab al experimenterend de opgedane kennis in de regio in praktijk. Hierbij werkt het Living Lab samen met onderwijsinstellingen, ondernemers, overheden, onderzoeksinstituten en inwoners.

Schouwen-Duiveland staat voor grote opgaven zoals de transitie naar een circulaire economie, meer ruimte voor natuur en voedselproductie in de grote wateren, klimaatadaptatie en het innoveren van de land- en tuinbouw. Een van de uitdagingen in de regio is het vinden van antwoorden op de verdroging en verzilting van landbouwgronden.

De drainagebuizen worden aangebracht in de grond.
© Living Lab Schouwen-Duiveland

Doordat Den Hartog nu zoet water tot z'n beschikking heeft, komt er meer levensvatbaarheid in het bedrijf. "Het bedrijf kan hierdoor uitgebreid worden en we kunnen meer groentegewassen telen, zodat de omzet stijgt en het ook voor de volgende generatie interessant is om het bedrijf voort te zetten." Den Hartog verwacht dat over vijf jaar meerdere akkerbouwers op het eiland dit concept gebruiken. "Vooral de bedrijven waarbij de volgende generatie al in de startblokken staat, gaan dit zeker concept zeker toepassen, want dit is essentieel", aldus Den Hartog.